

VI. LA CRISI DE 1917 I L'ASSEMBLEA DE PARLAMENTARIS.

LA FALLIDA DEL RÈGIM DE LA RESTAURACIÓ (DEL REGENERACIONISME A LA DICTADURA DE PRIMO DE RIVERA).

LA CRISI DE 1917

1917

Govern del conservador
Eduardo Dato

Una **greu crisi general** va sacsejar el règim de la Restauració, i va donar una certa esperança de canvi i de renovació.

La crisi va tenir **3 dimensions** que van convergir i van interactuar entre elles:

CRISI SOCIAL

CRISI MILITAR

CRISI POLÍTICA

*Imatge de la construcció de la **Plaça d'Espanya de Barcelona**. Aquest espai es va començar a urbanitzar el 1916, i la Plaça fou inaugurada per a l'Exposició Universal de 1929.*

LA CRISI SOCIAL: LA VAGA D'AGOST DE 1917

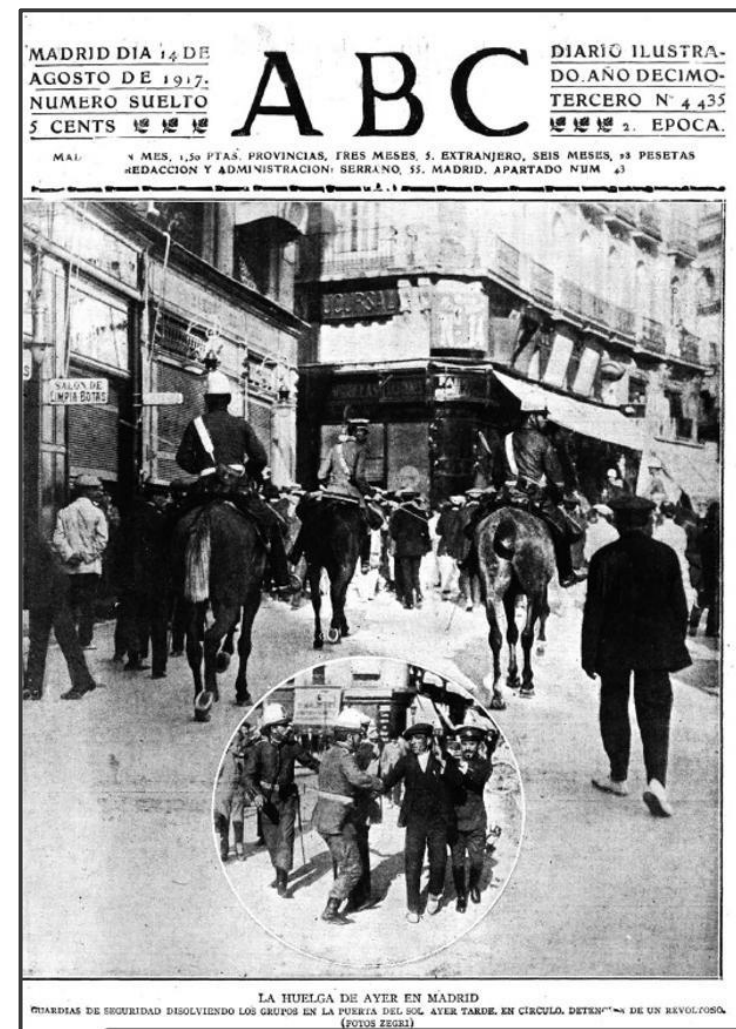
IMPACTE DE LA PRIMERA GUERRA MUNDIAL SOBRE L'ECONOMIA ESPANYOLA

Fort augment de la inflació i dels preus, en paral·lel a la congelació generalitzada dels salaris reals des de 1915 – 1916.

El 1916 la **CNT** i la **UGT** van exigir al Govern la intervenció estatal per contrarestar la inflació, sota l'amenaça de convocatòria d'una **vaga general**.

Les vagues van arribar **l'agost de 1917**, amb un seguiment irregular segons els sectors i els territoris, però localment violenta.

El Govern va enviar **l'Exèrcit a reprimir els vaguistes**, i es varen produir enfrontaments armats importants.

LA CRISI SOCIAL: CAP AL TRIENNI BOLXEVIC

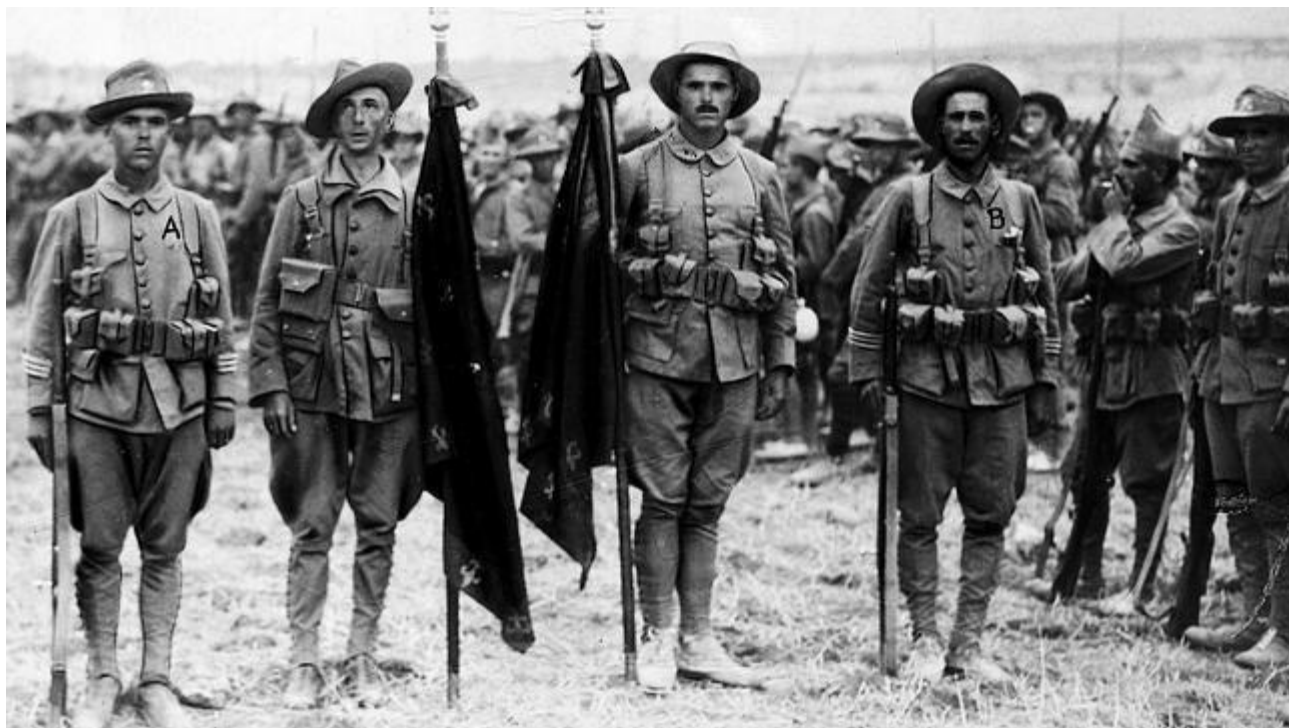
La repressió de la vaga d'agost del 17 es va saldar amb més de **70 morts i gairebé 7.000 detencions**, a més de la condemna a cadena perpètua del comitè de vaga.

Aquests fets van endurir encara més la **dialèctica entre el moviment obrer i la patronal i la policia**, i ja deixava clar quina seria la realitat de violència social que dominaria l'anomenat TRIENNI BOLXEVIC a Espanya entre 1918 i 1921.

LA CRISI MILITAR: AFRICANISTES VS. PENINSULARS

Problema endèmic de la **sobredimensió** de l'**oficialitat** a l'**Exèrcit** espanyol, incrementat per les guerres colonials.

Pèrdua progressiva del **poder adquisitiu** del cos militar per la inflació.

Pugna interna entre els “africanistes” i els “peninsulars” pels criteris d'ascens en l'escalafó militar.

LA CRISI MILITAR: LES “JUNTES DE DEFENSA”

Creació de les “**Juntas de Defensa**”, per part d’oficials d’alt rang “peninsulars”, amb un discurs “regeneracionista” i antipolític, però de realitat fortament **corporativista**.

L’Exèrcit tornava així a entrar en la **vida política espanyola** com un element de distorsió i conflicte.

El Rei Alfonso XIII va donar el seu **suport públic i explícit** a les “Juntas”.

Van ser prohibides pel Govern el novembre de 1922.

LA CRISI POLÍTICA: L'ESTAT D'EXCEPCIÓ DE DATO

Aparició de les *Juntas de Defensa* (1917).

Fort augment de la conflictivitat social.

El Govern d'Eduardo Dato va decidir tancar el Parlament, suspendre els drets i les garanties constitucionals, i va passar a governar per decret.

LA CRISI POLÍTICA: L'ASSEMBLEA DE PARLAMENTARIS

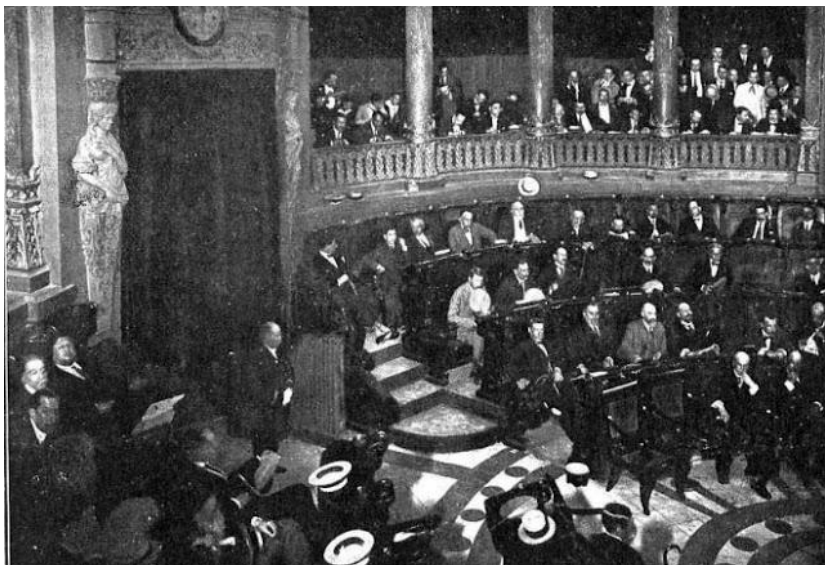
En aquest context polític, la *Lliga Regionalista* va decidir convocar els parlamentaris catalans a una **Assemblea** a Barcelona.

Es va constituir l'**ASSEMBLEA DE PARLAMENTARIS**
(5 de juliol de 1917)

L'Assemblea va exigir a Eduardo Dato la formació d'un govern provisional que convoqués **eleccions** i la **descentralització de l'Estat**.

Convocatòria d'una nova **Assemblea de Parlamentaris de tota Espanya** a Barcelona per pressionar el govern a convocar **eleccions**.
(19 de juliol de 1917)

La convocatòria va tenir un èxit limitat, i només van acudir **diputats nacionalistes, republicans i socialistes**.

Les reunions de l'Assemblea es van realitzar a l'Ajuntament de Barcelona.

ELS PARTICIPANTS A L'ASSEMBLEA

L'Assemblea de parlamentaris espanyols del dia 19 es va celebrar a la Ciutadella, i hi van participar Pablo Iglesias i Alejandro Lerroux.

EL FINAL DEL MOVIMENT ASSEMBLEARI

El Govern va declarar **il·legal** l'Assemblea i va prohibir la seva reunió.

La **Guàrdia Civil** va dissoldre per la força l'Assemblea i es van produir algunes detencions de parlamentaris.

Malgrat la convocatòria de noves assemblees a Madrid, el boicot dels partits dinàstics i la inexistència d'un **programa comú** va condemnar el moviment assembleari al fracàs.

A més, la **Lliga Regionalista** va moderar la seva actitud al comprovar que la crítica al Govern podia posar en perill la **Monarquia** i per la seva prioritat de mantenir l'**ordre públic** (va coincidir en el temps amb la gran vaga obrera de l'agost de 1917).

EL FINAL DEL MOVIMENT ASSEMBLEARI (II)

L'esclat de les vagues promogudes per la **UGT** i la **CNT** l'agost de 1917 va acabar de retirar a la **Lliga Regionalista** del moviment assembleari i de tota actitud d'oposició real al Govern de Madrid.

Uns mesos més tard, la Lliga entrava a formar part d'un nou **Govern de coalició** amb la titularitat d'algun Ministeri.

(**Francesc Cambó i Batlle**,
ministre de Foment, 1918)

La fotografia representa l'Exèrcit ocupant la Plaça de Catalunya de Barcelona l'agost de 1917.